

Kommentaarisarjoja STI:n kirjastossa (katsaus uudehkoihin UT:n sarjoihin)

- * *Abingdon New Testament Commentaries*: Ed. V.P. Furnish. Uusi sarja osin jo valmis. (Keck, Gaventa, Senior, Tannehill, Pfizner, Hay).
- * *The Anchor Bible*: Kaikki kommentaarit ovat saatavilla joko STI:stä tai tiedekunnan kirjastosta. Vanhempi sarja, jossa kirjoittajista osa on protestantteja, osa katolilaisia.
- * *Ancient Christian Commentary on Scripture*: Kaikki pääkirjeiden ja evankeliumien kommentaarit ovat jo ilmestyneet. Kommentaariin on koottu kirkkoisien kommentteja teksteistä.
- * *Baker Exegetical Commentaries on the New Testament*: Ed. Moisés Silva. Uudehko laaja "evangelical" -suunnan sarja. Varsin perusteellinen. (Schreiner, Silva, Osborne, Thielman, Bock, Turner).
- * *Blackwell Bible Commentaries*: Paavalin pääkirjeistä Room. ja Gal. ilmestyneet; muista Luuk. ja Ap.t. Sarjan ideana on reseptiohistoria ("Galatians Through the Centuries").
- * *Brazos Theological Commentary on the Bible*: Sarja, jossa eksegetiikan ja dogmatiikan näköaloja yhdistetään (prof. Saarisen Filemon-kommentaari ilmestynyt).
- * *Concordia Commentary Series*: Selkeän luterilaisen identiteetin omaavia yksittäisiä kommentaareja myös Paavalin kirjeistä (St. Louis). Uudehko sarja joka täydentyy vähitellen.
- * *Cornerstone Biblical Commentary (Tyndale)*: Ed. P.W. Comfort/ UT: Grant Osborne. Tässäkin ote on "evangelical". Pohjana New Living Translation. Homileettista antia. (Bock, Turner, Osborne, Baker, Martin).
- * *Evangelisch-katholischer Kommentar zum Neuen Testament*: Vanhempi sarja EKK, nimen mukaisesti sekä protestantteja että katolilaisia kirjoittajia. Osan yleisote liberaali, osa painottuu lingvistikseen.
- * *Hermeneia*: Yhdysvaltojen näyttävin lingvistinen/retorinen kommentaarisarja. Osa teoksista käännetty saksasta. Taso ja teloginen suuntaus vaihtelevat teoksittain. Hyvä Room. kommentaari (Jewett).
- * *Kretzmann: Popular Commentary of the Bible/NT*: Klassinen luterilainen ns. homileettinen kommentaari (St. Louis). Hyvä näkökulma standardiin luterilaiseen tulkintaan.
- * *The New International Commentary on the New Testament*: Ed. G.D. Fee. Yksi suurimmista "evangelical" -suunnan sarjoista. Kirjoittajat suuntauksen nimekkäimpiä, kuten myös seuraavassa. (Bruce, France, Moo, Marshall, Lane, Mounce, Fee).
- * *The New International Greek Testament Commentary*: Eds. I.H. Marshall & D.A. Hagner. Edellistä vielä astetta akateemisempi ja laajempi. Ehkä paras uusista sarjoista. (Marshall, Longenecker, Thiselton, Bruce, Dunn, Wanamaker, France, Nolland).
- * *Paideia: Commentaries on the New Testament*: Ed. M.C. Parsons & C.H. Talbert. Taitava uusi sarja. Kiinnittää huomiota retoriikkaan ja narratologiaan. (Parsons, Talbert, Longenecker, Collins, Matera, Thompson).
- * *The Pillar New Testament Commentary*: D.A. Carsonin toimittama uusi "evangelical" -suunnan sarja. Tässäkin varsin laajoja kommentaareja. (Seifrid, Kruse, Green, Edwards, Moo, Morris, Peterson, Hansen, Ciampa).
- * *The Two Horizons Old Testament / New Testament Commentary (2005 -)*: Tulkintahistoriaa ("kaksi horisonttia") arvioiva uusi kommentaarisarja, julkaisu aluillaan.
- * *Uusi selityso pillinen sarja (Jukka Thurén)*: Sley-kirjat/Arkki. Suomalainen professori Thurénin kirjoittama sarja. Painotuksena kielellinen selittäminen. Ottaa kantaa raamatunkäännökseen.

- * *Witherington, Ben III: Sosio-retorisia kommentaareja UT:n kirjoista. Joitain osia tiedekunnassa, koko sarja löytyy STI:stä.*
- * *Word Biblical Commentary: Laajimpia uudehkoista eksegeettisistä kommentaarisarjoista, tosin nyt jo vähän ikääkin. Käy myös keskustelua tulkintahistorian kanssa.*
- * *The Wycliffe Exegetical Commentary: Ed. K. Baker. Vielä yksi sarja, jossa kirjoittajina toimivat kuuluisat "evangelical" -suunnan eksegeetit. (Moo, Silva, Thomas).*
- * *Zondervan Exegetical Commentary: Ed. C. E. Arnold. Uusi kunnianhimoinen sarja "evangelical" -lähtökohdista. Kilpailee NIGTC:n kanssa uuden standardin asemasta Wordin jälkeen. (Osborne, Pao, Garland, Blomberg, Schnabel, Schreiner).*
- * Saksaksi luterilaisia: *Schlatterin sarja ja Bibel-Kommentar: Edition C.* Jos kielitaitoa riittää, vanha Schlatter on teologisesti hyvä ja uudempi B-K tarjoaa luterilaista hermeneutiikkaa.
- * Suomalaisia "kansankommentaareja" (hyviä raamattutunnin valmistamiseen); valikoima:
 - Matt. Erkki Ranta: Viesti vuorilta.
 - Mark. Teuvo Riikonen: Heti matkaan.
 - Luuk. Erkki Ranta: Sanoma suuresta ilosta.
 - Joh. Erkki Ranta. Valo loistaa pimeydestä.
 - Ap.t. Erkki Ranta: Ilosanoma yli rajojen.
 - Room. Timo Eskola: Evankeliumi Paavalin mukaan.
 - Gal. Liisi Jokiranta: Vapauteen / Olavi Peltola: Ainutlaatuinen evankeliumi.
 - Ef. Liisi Jokiranta: Jumalan suuri suunnitelma.
 - Fil. Juhani Lindgren: Ilon lähteellä.
 - Tessal. Leif Nummela: Laskettu aika.
 - Ilm. Erkki Ranta: Karitsa ja leijona.
- * Yksittäisiä sosio-retorisia kommentaareja:
 - Eerdmans: *Socio-Rhetorical Commentary* (Keener jne.)
 - Fortress: *Social-Science Commentary* (Malina ja Pilch; Malinalta monta)
- * Katolisia sarjoja:
 - *Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament: Vanha katolinen sarja. Pääpaino tekstin sisällön selittämisessä.*
 - *Catholic Commentary on Sacred Scripture: Ed. P.S. Williamson. Uudempi eksegeettinen sarja.*
 - *Sacra Pagina: Ed. D.J. Harrington. Uusimpia katolisia sarjoja. Pyrkimys syvälliseen tekstin ymmärtämiseen.*
- * Kristinusko ja juutalaisuus:
 - *A Commentary on the New Testament from the Talmud and Hebraica: John Lightfoot. Kuuluisa sarja vuodelta 1859.*
 - Strack - Billerbeck: *Kommentar zum Neuen Testament aus Talmud und Midrash.* 1926. Paras apuväline haettaessa UT:n rinnakkaisuuksia juutalaiseen kirjallisuuteen.
 - *The Jewish Annotated New Testament* (ed. Levine), tulossa. Selitysraamattu, jonka kommentteissa selvennetään juutalaisia uskomuksia ja tapoja tekstin taustalla.